

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
КеАҚ «Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ»

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
НАО «ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА»

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
NJSC «L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY»

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТА КҮНІНЕ АРНАЛҒАН
«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТАСЫ:
ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ,
«НАЦИОНАЛЬНАЯ ВАЛЮТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН:
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ И ФИНАНСОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ»
ПОСВЯЩЕННАЯ ДНЮ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE,
«NATIONAL CURRENCY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN:
ECONOMIC GROWTH AND FINANCIAL TECHNOLOGIES»
DEDICATED TO THE DAY OF THE NATIONAL CURRENCY
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

13 ҚАРАША, 2024 АСТАНА

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА**

**MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY**

**«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ
ВАЛЮТАСЫ: ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ ЖӘНЕ
ҚАРЖЫ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ»**

**Қазақстан Республиканың ұлттық валюта күніне арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ЖИНАҒЫ**

13 қараша 2024 жыл

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

**Международной научно-практической конференции,
«НАЦИОНАЛЬНАЯ ВАЛЮТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН:
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ И ФИНАНСОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ»
посвященной дню Национальной валюты Республики Казахстан
13 ноября 2024 год**

COLLECTION OF MATERIALS

**International scientific and practical conference,
«NATIONAL CURRENCY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN:
ECONOMIC GROWTH AND FINANCIAL TECHNOLOGIES»
dedicated to the Day of the National Currency of the Republic of Kazakhstan
November 13, 2024**

ASTANA, 2024

УДК 336.743 (574)
ББК 65262.6 (5Қаз)
Ж 14

«Қазақстан Республикасының Ұлттық валютасы: экономикалық өсу және қаржы технологиялары» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы = Международная научно-практическая конференция «Национальная валюта Республики Казахстан: экономический рост и финансовые технологии» = International scientific and practical conference «National currency of the Republic of Kazakhstan: economic growth and financial technologies» - Астана: – 688 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-7697-82-2

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы күніне арналған "Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы: экономикалық өсу және қаржы технологиялары" тақырыбындағы халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының жинағында жас ғалымдар, докторанттар, магистранттар мен студенттер өткізген өзекті және проблемалық мәселелер бойынша авторлық зерттеулердің нәтижелері ұсынылған. Басылым студенттерге, магистранттарға, докторанттарға, сондай-ақ қазіргі ғылымның өзекті мәселелерімен айналысатын оқырмандардың кең ауқымына арналған.

В сборнике материалов международной научно-практической конференции, посвященный дню национальной валюты Республики Казахстан на тему «НАЦИОНАЛЬНАЯ ВАЛЮТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН: ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ И ФИНАНСОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ» представлены результаты авторских исследований по актуальным и проблемным вопросам, проведенных молодыми учеными, докторантами, магистрантами и студентами. Издание предназначено для студентов, магистрантов, докторантов, а также для широкого круга читателей, занимающихся актуальными проблемами современной науки.

The collection of materials from the international scientific and practical conference dedicated to the Day of the National Currency of the Republic of Kazakhstan on the topic "NATIONAL CURRENCY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN: ECONOMIC GROWTH AND FINANCIAL TECHNOLOGIES" presents the results of the author's research on current and problematic issues conducted by young scientists, doctoral students, master's students and students. The publication is intended for students, master's students, doctoral students, as well as for a wide range of readers involved in current issues of modern science.

УДК 336.743 (574)
ББК 65262.6 (5Қаз)

ISBN978-601-7697-82-2

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2024**

УДК 336.743 (574)
ББК 65262.6 (5Қаз)
Ж 14

Рецензенттер:

Алина Г.Б. - ҚР БҒМ БҒСБК қауымдастырылған профессоры, Esil University мекемесінің «Бизнес және басқару» факультетінің деканы

Мажитов Д.М. – экономика ғылымдарының кандидаты, «Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» КЕАҚ профессоры

Редакциялық алқа:

Жағыпарова А.О. – экономика ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Экономика факультетінің деканы, Астана қ.

Мақыш С.Б. – экономка ғылымның докторы, профессор, Esil университетінің бірінші проректоры – академиялық мәселелер жөніндегі проректор, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ диссертациялық кеңесінің төрағасы, Астана қ.

Бұлақбай Ж.М. – экономика ғылымдарының кандидаты., доцент, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі, Астана қ.

Майдырова А.Б. – экономка ғылымның докторы, профессор, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Экономика және кәсіпкерлік» кафедрасының меңгерушісі, Астана қ

Сембиева Л.М. – экономка ғылымның докторы, профессор, ЕҰУ «Мемлекеттік аудит» кафедрасының меңгерушісі. Л.Н.Гумилева, Астана қ.

Аманова Г.Д. - экономика ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Есеп және талдау» кафедрасының меңгерушісі. Л.Н.Гумилева, Астана қ.

Муталиева Л.М. – экономика ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Туризм» кафедрасының меңгерушісі. Л.Н.Гумилева, Астана қ.

Мухияева Д.М. –Phd докторы қауымдастырылған профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Менеджмент» кафедрасының меңгерушісі. Л.Н.Гумилева, Астана қ.

ISBN 978-601-7697-82-2

«Қазақстан Республикасының Ұлттық валютасы: экономикалық өсу және қаржы технологиялары» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының еңбектер жинағы. – Астана: "Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті"КЕАҚ, 2024. – 699

Сборник трудов международной научно-практической конференции «Национальная валюта Республики Казахстан: экономический рост и финансовые технологии» . – Астана: НАО «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева», 2024. – 699

Works of the International scientific and practical conference «National currency of the Republic of Kazakhstan: economic growth and financial technologies» . – Astana: NAO "L.N. Gumilyov Eurasian National University", 2024. – 699

ISBN 978-601-7697-82-2

УДК 336.743 (574)
ББК 65262.6 (5Қаз)

© "Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті"КЕАҚ, 2024
© НАО «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева», 2024
© NAO "L.N. Gumilyov Eurasian National University", 2024

7. Халықаралық ынтымақтастық. Шетелдік инвестициялар тарту: Халықаралық нарықтарға шығу, шетелдік инвестицияларды тарту стратегияларын әзірлеу.

Халықаралық тәжірибені қолдану: Басқа елдердің тәжірибелерін зерттеу, тиімді инвестициялық практикаларды енгізу.

Инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру еліміздің экономикалық дамуында шешуші рөл атқарады. Жоғарыда аталған жолдарды жүзеге асыру арқылы инвестициялық климатты жақсартып, кәсіпкерлікті дамытуға, экономиканың өсімін қамтамасыз етуге болады.

Жасыл қаржыландыру және инновациялық технологиялар арқылы инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру экономиканың тұрақтылығы мен тиімділігін арттыруға бағытталған.

Инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру — бұл кешенді процесс, ол мемлекеттің, қаржы институттарының және жеке сектордың бірлескен күш-жігерін талап етеді. Бұл жүйені тиімді басқару инвестициялық белсенділіктің өсуіне, экономиканың тұрақты дамуына және халықтың өмір сапасының артуына ықпал етеді. Осы мақсаттарға жету үшін заманауи тәсілдерді енгізу, өзгерістерге бейімделу және халықаралық серіктестермен белсенді ынтымақтастық жасау қажет.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1 UNCTAD, World Investment Report, 2023 [<https://unctad.org>]

2 Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі. Шетелдік инвестициялар туралы мәліметтер, 2023 [<https://www.nationalbank.kz>]

3 Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі, 2023 [<https://stat.gov.kz/>]

4 Ghosh A., Nanda A., Green Finance and Investment: A Global Perspective. Routledge, 46-49 p, 2022

5 «Digital Finance: Security tokens and unlocking the real potential of blockchain» by Baxter Hines, 74-75 p, 2023

УДК(336)

РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ФОНДОВОГО РЫНКА В ЭКОНОМИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ КАЗАХСТАНА

Сыздықов Абылай Жетписович

Научный руководитель: д.э.н., профессор Аймурзина Баглан Толегеновна,
Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, г. Астана, Республика
Казахстан

E-mail: syzdykovabylai@gmail.com

Аннотация: В статье рассматривается значение фондового рынка Казахстана для устойчивого экономического развития страны. Изучаются способы, которыми Казахстанская фондовая биржа (KASE) содействует привлечению капитала, укрепляет финансовую стабильность и способствует интеграции Казахстана в мировую экономику. Также анализируются факторы, влияющие на рыночную капитализацию, включая макроэкономические показатели и роль регулирующих органов. Результаты исследования показывают, что дальнейшее развитие фондового рынка играет важную роль в достижении стратегических целей Казахстана по диверсификации экономики и устойчивому росту.

Ключевые слова: Фондовый рынок, Казахстанская фондовая биржа, рыночная капитализация, экономическое развитие, привлечение капитала, финансовая стабильность.

Аннотация: Бұл мақалада Қазақстанның тұрақты экономикалық дамуына қор нарығының маңызы қарастырылады. Қазақстандық қор биржасы (KASE) капитал тартуға, қаржылық тұрақтылықты нығайтуға және Қазақстанның әлемдік экономикаға интеграциялануына ықпал ететін әдістері зерттеледі. Сондай-ақ, нарықтық капиталдандыруға

әсер ететін факторлар, соның ішінде макроэкономикалық көрсеткіштер және реттеуші органдардың рөлі талданады. Зерттеу нәтижелері қор нарығын дамытудың Қазақстанның экономикасын әртараптандыру және тұрақты өсу мақсаттарына қол жеткізудегі маңызды рөл атқаратынын көрсетеді.

Кілт сөздер: Қор нарығы, Қазақстан қор биржасы, нарықтық капиталдандыру, экономикалық даму, капитал тарту, қаржылық тұрақтылық.

Annotation. This article examines the significance of Kazakhstan's stock market for the country's sustainable economic development. The study explores how the Kazakhstan Stock Exchange (KASE) facilitates capital attraction, strengthens financial stability, and supports Kazakhstan's integration into the global economy. Factors influencing market capitalization, including macroeconomic indicators and the role of regulatory bodies, are also analyzed. The results of the study indicate that further development of the stock market is essential to achieving Kazakhstan's strategic goals of economic diversification and sustainable growth.

Keywords: Stock market, Kazakhstan Stock Exchange, market capitalization, economic development, capital attraction, financial stability.

Введение

Фондовый рынок является ключевым элементом финансовой инфраструктуры Казахстана и играет важную роль в привлечении капитала, развитии предпринимательства и диверсификации экономики. Стратегическое положение Казахстана и богатые природные ресурсы позволяют стране наращивать экономическую мощь, при этом фондовый рынок обеспечивает необходимую платформу для капиталообразования и инвестиционной активности [1].

С ростом значимости фондового рынка в стране появляется необходимость создания эффективных механизмов для управления и стимулирования его развития. Можно с уверенностью говорить, что фондовый рынок Казахстана играет существенную роль в модернизации экономики и привлечении иностранных инвестиций.

Теоретический обзор литературы

Фондовые рынки создают основу для перераспределения капитала между инвесторами и предприятиями, способствуют росту экономической активности и внедрению инноваций. Они также обеспечивают ликвидность и создают возможности для накопления богатства, что, в свою очередь, положительно сказывается на экономическом благосостоянии страны [2].

Рыночная капитализация — это важный показатель зрелости фондового рынка, отражающий общую стоимость всех акций на бирже и указывающий на экономическое здоровье страны. Повышение капитализации KASE способствует развитию таких секторов, как технологии, возобновляемые источники энергии и инфраструктура, что положительно сказывается на производительности и конкурентоспособности экономики Казахстана [3].

Фондовый рынок Казахстана и его роль в экономике

Фондовый рынок Казахстана был создан в 1993 году с целью поддержки приватизационного процесса. Со временем KASE превратилась в важнейший компонент финансовой инфраструктуры страны, обеспечивая государственные и частные компании возможностью привлекать капитал [4]. Сегодня KASE привлекает компании из различных секторов, включая нефтегазовый и телекоммуникационный, что способствует диверсификации экономики и снижению зависимости от сырьевых ресурсов.

Стабильный фондовый рынок помогает развивать банковский сектор, страхование и управление активами, что открывает новые возможности для инвесторов и способствует укреплению доверия к финансовой системе. По мере увеличения рыночной капитализации на бирже улучшается ликвидность и углубляется финансовая интеграция с международными рынками [3].

Факторы, влияющие на капитализацию фондового рынка Казахстана Рыночная капитализация KASE зависит от ряда макроэкономических факторов, таких как темпы

инфляции, рост ВВП и внешнеэкономические условия. Национальный банк Казахстана играет ключевую роль в регулировании валютных курсов и процентных ставок, что в свою очередь влияет на инвестиционную привлекательность и ликвидность фондового рынка [3].

Важным условием роста капитализации является высокий уровень доверия инвесторов. Для этого на KASE были внедрены стандарты корпоративного управления и требования к раскрытию информации. Введение Международного финансового центра «Астана» (МФЦА) также сыграло важную роль, предоставив международным инвесторам возможности для участия в казахстанском рынке в рамках английского общего права [3].

Влияние фондового рынка на экономическое развитие

Фондовый рынок Казахстана оказывает положительное влияние на экономическое развитие страны, поддерживая малый и средний бизнес и стимулируя инновации. Он является инструментом для привлечения капитала в развивающиеся сектора, что помогает Казахстану снизить зависимость от нефти и других сырьевых ресурсов. Привлечение иностранных инвесторов через фондовый рынок создает новые рабочие места, повышает уровень занятости и стимулирует технологическое развитие страны.

Сильный фондовый рынок также способствует глобальной конкурентоспособности страны и интеграции в мировую экономику. В условиях диверсификации экономики фондовый рынок выступает как источник финансирования инновационных проектов, инфраструктуры и устойчивого роста [1].

Проблемы и вызовы развития фондового рынка в Казахстане. Несмотря на значительный прогресс, Казахстанский фондовый рынок сталкивается с рядом вызовов. Среди них – низкий уровень финансовой грамотности населения и ограниченный интерес институциональных инвесторов. Экономическая и политическая нестабильность, вызванная мировыми экономическими колебаниями, также представляет собой серьезный риск для рынка.

Для преодоления этих трудностей необходимо повысить финансовую грамотность населения, привлечь больше участников на рынок и провести дополнительные реформы в нормативной среде. Реформы, направленные на увеличение числа местных инвесторов и улучшение условий для зарубежных, смогут повысить ликвидность и укрепить доверие к рынку [5].

Заключение

Фондовый рынок Казахстана играет важную роль в экономическом развитии страны, способствуя росту капитала, увеличению ликвидности и финансовой стабильности. Для обеспечения устойчивого экономического развития необходимы дальнейшие реформы, которые помогут увеличить рыночную капитализацию, привлечь больше иностранных инвесторов и укрепить доверие к рынку. Улучшение инфраструктуры и проведение финансовых образовательных программ также окажут положительное влияние на рынок, делая его важным инструментом для достижения стратегических экономических целей Казахстана.

Список использованных источников:

1. Фабоцци, Ф., Модильяни, Ф., Джонс, Ф. (2015). *Основы финансовых рынков и институтов*. Прентис Холл.
2. Левин, Р., Зервос, С. (1998). Фондовые рынки, банки и экономический рост. *Американское экономическое обозрение*, 88(3), 537-558.
3. KASE. (2021). Годовой отчет. https://kase.kz/files/reports/KASE_meeting_2021_eng.pdf.
4. Сабенова, Б., Баубекова, И., Исаева, Г. и др. (2023). Сравнительный анализ структуры волатильности фондовых индексов и доходности энергетических компаний в Казахстане. *Международный журнал энергетической экономики и политики*, 13(2), 200-206.
5. Дом Свободы. (2023). Свобода в мире 2023: Казахстан. <https://freedomhouse.org/country/kazakhstan/freedom-world/2023>.